

ІНТЕНСИВНІСТЬ ОБМІНУ ВУГЛЕВОДІВ У ПОРОСЯТ-СИСУНІВ ЗА РІЗНИХ ДОЗ ЦИНКУ І ХРОМУ В РАЦІОНІ

В.В. ДАНЧУК, доктор сільськогосподарських наук, професор

О.В. ДАНЧУК, кандидат ветеринарних наук, доцент

Подільський державний аграрно-технічний університет

Н.Л. ЦЕПКО, аспірант*

Інститут біології тварин УААН

Zn⁺² і Cr⁺³, введені до раціону поросят-сисунів, регулюють вміст інсуліну та обмін вуглеводів, підвищуючи інтенсивність аеробних процесів, концентрацію пірвіноградної кислоти в плазмі крові та активність лактатдегідрогенази і глюкозо-6-фосфатдегідрогенази в еритроцитах. Обґрунтовано застосування добавок до раціону Zn до 100 мг/кг, Cr⁺³ до 1,5 мг/кг для нормалізації та інтенсифікації обміну вуглеводів в організмі підсисних поросят.

Ключові слова: поросята, обмін вуглеводів, Zn⁺², Cr⁺³.

Зниження молочності свиноматок та зростання інтенсивності поїдання концентрованих кормів у підсисний період онтогенезу часто призводить до зниження загальної резистентності поросят [2, 4]. На цьому етапі виробничого циклу спостерігаються розлади травлення, які очевидно зумовлені зростанням антигенного навантаження на організм та адаптацією травної системи сисунів до кормів рослинного походження [5].

Відомо, що основним джерелом енергії для клітин імунної системи є глюкоза, тому можна припустити, що посилення аеробного окиснення глюкози може позитивно вплинути на становлення імунної системи в поросят-сисунів у період кормового стресу [4]. Відомо, що Cr⁺³ так і Zn⁺²

---

* Науковий керівник – професор В.В. Данчук

здатні регулювати динаміку інсуліну та обмін глюкози проте це питання потребує детального вивчення [1].

Мета дослідження – вивчити вплив добавок Zn^{+2} та Cr^{+3} на вміст інсуліну в крові та інтенсивність обміну вуглеводів у поросят-сисунів.

Матеріал і методика досліджень. Дослід проводили у господарстві «Нагорянка» Пустомитівського району Львівської області впродовж 2008-2010 років на поросятах великої білої породи живою масою при народженні 1200-1500 г. У 5-добовому віці за принципом аналогів сформували чотири групи тварин по 10 голів у кожній, яких із 5-добового віку привчали до поїдання комбікорму. Годували тварин сухими концентрованими кормами, доступ до води був вільний. Дослід проводили за такою схемою: поросяттам контрольної групи згодовували стандартний комбікорм з вмістом 75 мг/кг – Zn^{+2} , першої дослідної вміст Zn^{+2} в раціоні доводили добавкою цинку сульфату до 100 мг/кг, другої дослідної – додавали Zn^{+2} до 100 мг/кг і Cr^{+3} до 1,5 мг/кг (Cr-метіонін), а в третій вміст Cr^{+3} в стандартному комбікормі доводили добавкою до 1,5 мг/кг.

У 5-, 15-, 25 та 35-добовому віці від п'ятьох поросят із кожної групи брали кров шляхом пункції передньої порожнистої вени. В плазмі крові визначали вміст інсуліну, піровиноградної та молочної кислот, концентрацію глюкози, в еритроцитах – активність лактатдегідрогенази та глюкозо-6-фосфатдегідрогенази [3]. Одержані дані опрацювали статистично, вірогідність різниць середніх значень встановлювали за критерієм Стьюдента.

Результати досліджень. Встановлено, що введення добавок мікроелементів до раціону поросят регулює динаміку інсуліну в їх крові (рис.1). Zn^{+2} сприяв зростанню концентрації інсуліну, а Cr^{+3} – навпаки, зниженню вмісту гормону в крові. У поросят першої дослідної групи, в раціон яких додавали Zn^{+2} впродовж періоду дослідження, рівень інсуліну був найвищим порівняно з тваринами контрольної групи, зокрема на 25-ту добу життя на 38,3 % ($p < 0,001$). У поросят третьої дослідної групи на 15-й день життя рівень інсуліну був вірогідно нижчим, ніж у тварин контрольної групи на 33,7 % ($p < 0,05$). Тварини другої дослідної групи, за цим показником вірогідно не

відрізнялись від поросят контрольної групи. Нижча концентрація глюкози в крові поросят другої і третьої дослідних груп очевидно, пов'язана з кращим надходженням метаболіту в клітини під впливом Cr^{+3} (рис. 2).

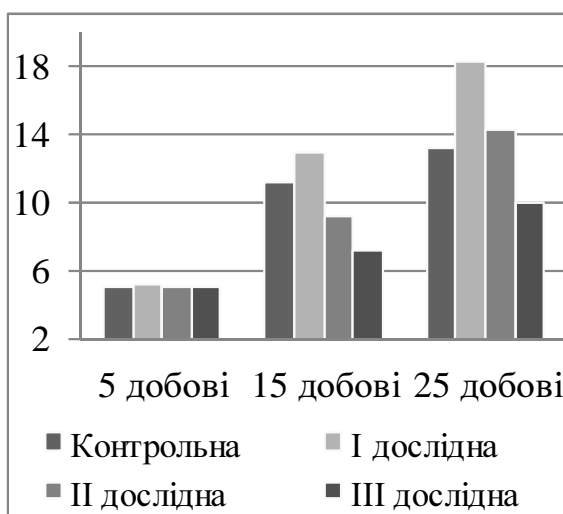

Рис. 1. Вміст інсуліну в плазмі крові поросят, ммоль/л; n=5.

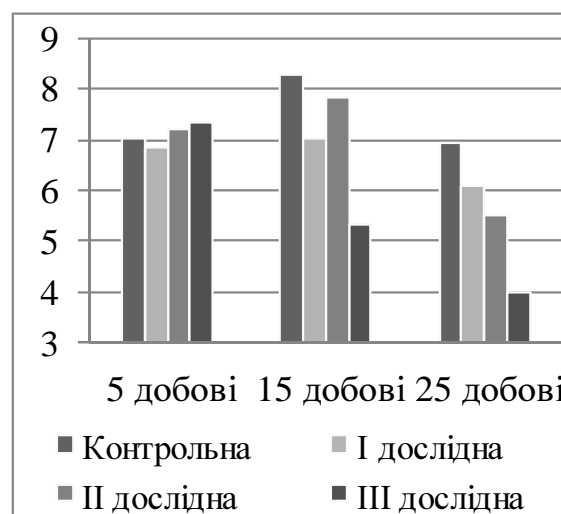

Рис. 2. Концентрація глюкози в плазмі крові поросят, ммоль/л; n=5.

Підвищення інтенсивності надходження глюкози в клітину супроводжується наростанням концентрації піровиноградної кислоти в плазмі крові, що свідчить про посилення аеробного окиснення

Зменшення молочності свиноматок після 21-го дня лактації відбувається одночасно зі збільшенням потреби поросят у поживних речовинах. Отже, на цьому етапі виробничого циклу поживна цінність комбікорму стає основним фактором, що визначає інтенсивність їх росту і розвитку. Зниження концентрації піровиноградної та підвищення концентрації молочної кислоти в плазмі крові 25-добових поросят контрольної групи вказує на зменшення ефективності енергетичного обміну та посилення анаеробних процесів в організмі. Виникає загроза гіпоксії тканин та ацидозу.

Використання комплексної добавки Zn^{+2} із Cr^{+3} з метою корекції інтенсивності аеробного окиснення більше впливало на вміст піровиноградної кислоти в крові тварин, ніж застосування їх окремо. Так, у поросят другої дослідної групи в 15- та 25-добовому віці вміст піровиноградної кислоти в

плазмі крові був на 42,3 % ($p < 0,001$) та 35,2 % ($p < 0,05$) вищим, ніж у тварин контрольної групи (табл.).

У поросят всіх дослідних груп встановлено вищу активність ЛДГ в еритроцитах крові, що вказує на посилення зворотного каталізу молочної кислоти до пірвіноградної. Про це свідчить зниження вмісту молочної та зростання пірвіноградної кислоти в крові поросят. Активність ЛДГ в еритроцитах поросят дослідних груп у 25-добовому віці була відповідно на 19,9 %, 13,1 % та 14,4 % ($p < 0,001$) вищою, ніж у поросят контрольної групи. Збільшення вмісту Zn^{+2} в раціоні поросят-сисунів супроводжувалось наростанням активності ЛДГ впродовж усього періоду досліджень, натомість введення добавки Cr сприяло підвищенню каталітичної активності цього ферменту лише у 25-добових поросят.

Показники вуглеводневого обміну в поросят, $M \pm m$, $n=5$

Група	Вік, дів		
	15	25	35
Пірвіноградна кислота, мМоль/л			
Контрольна	0,303±0,180	0,274±0,022	0,227±0,034
Перша дослідна	0,310±0,022	0,341±0,025***	0,278±0,015*
Друга дослідна	0,331±0,019	0,39±0,031***	0,307±0,028*
Третя дослідна	0,319±0,017	0,375±0,016***	0,252±0,024
Молочна кислота, мМоль/л			
Контрольна	3,93±0,25	4,18±0,37	3,72±0,15
Перша дослідна	2,8±0,31***	3,62±0,24	2,81±0,23***
Друга дослідна	3,41±0,35	3,74±0,35	2,95±0,37**
Третя дослідна	3,67±0,32	3,7±0,31	2,55±0,22***
ЛДГ, мкМольNADH/ хв x мг білка			
Контрольна	20,15±0,86	22,10±0,57	16,69±1,89
Перша дослідна	21,09±0,92	26,50±0,63***	21,18±1,05***
Друга дослідна	23,11±1,13***	25,00±0,79***	19,56±1,34
Третя дослідна	22,02±0,65*	25,29±0,59***	18,40±0,97
Г-6-ФДГ, мкМольNADPH/хв x мг білка			
Контрольна	0,54±0,02	0,45±0,02	0,59±0,03
Перша дослідна	0,56±0,01	0,50±0,02*	0,64±0,02
Друга дослідна	0,55±0,01	0,54±0,01***	0,62±0,03
Третя дослідна	0,52±0,01	0,52±0,03**	0,58±0,03

Установлено також вищу активність глюкозо-6-фосфатдегідрогенази (Г-6-ФДГ) в еритроцитах крові 25-добових поросят першої, другої та третьої дослідних груп порівняно з контрольною відповідно на 11,1%, 20% та 15,5% ($p < 0,05-0,001$), що вказує на можливе посилення окиснення глюкозо-6-фосфату в еритроцитах.

Таким чином, підвищення інтенсивності споживання концентрованих кормів супроводжується зміною динаміки метаболітів у крові та активності ферментів в бік посилення анаеробного обміну, введення добавки Zn^{+2} та Cr^{+3} в комбікорм корегує динаміку інсуліну в крові поросят та підвищує інтенсивність аеробного обміну.

ВИСНОВКИ

1. Підвищення інтенсивності поїдання поросятами-сисунами концентрованих кормів супроводжується зниженням активності лактатдегідрогенази і глюкозо-6-фосфатдегідрогенази в еритроцитах та підвищенням кількості молочної кислоти в крові.

2. Використання добавки до раціону Zn^{+2} і Cr^{+3} регуляторно впливає на динаміку інсуліну і активність ферментів вуглеводного обміну та сприяє підвищенню концентрації піровиноградної кислоти в плазмі крові поросят.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Башкірова Л.М. Біологічна роль деяких есенційних макро- та мікроелементів / Л.М. Башкірова, А.Ю. Руденко // Ліки України. – 2004. – № 10. – С. 59–65.

2. Данчук В.В. Показники клітинного імунного захисту в поросят за різних доз цинку та хрому в раціоні. / О.В. Данчук, Н.Л. Цепко // Науковий вісник національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2010. – Вип. 151, ч. 1. – С. 72–75.

3. Довідник. Фізіолого-біохімічні методи досліджень у біології, тваринництві та ветеринарній медицині. – Львів: Інститут біології тварин УААН, 2004. – 399 с.

4. Фесенко И.Д. Функциональное состояние иммунной системы и поиск способов повышения резистентности молодняка свиней: автореф. дис. на соискание ученой степени канд. биол. наук: спец.: 03.00.13 – «Физиология». – Боровск, 1992. – 21 с.

5. Bernd L. Structures and mechanisms in molecular bioenergetics / L. Bernd, M. Hartmut, U. Brandt // Biochimica et Biophysica Acta (BBA) // Bioenergetics. – 2009. – V. 1787. – P. 561–562.

ИНТЕНСИВНОСТЬ ОБМЕНА УГЛЕВОДОВ В ПОРОСЯТ-СОСУНОВ ПРИ РАЗНЫХ ДОЗАХ ЦИНКА И ХРОМА В РАЦИОНЕ

В.В. Данчук, А.В. Данчук, Н.Л. Цепко

Zn⁺² и Cr⁺³, включенные в рацион поросят-сосунов регулируют содержание инсулина и обмен углеводов, повышая интенсивность аэробных процессов, концентрацию пировиноградной кислоты в плазме крови, активность лактатдегидрогеназы и глюкозо-6-фосфатдегидрогеназы в эритроцитах. Обосновано введение добавок в рацион Zn⁺² до 100 мг / кг, Cr⁺³ до 1,5 мг / кг для нормализации и интенсификации обмена углеводов в организме подсосных поросят.

Ключевые слова: поросята, обмен углеводов, Zn⁺², Cr⁺³.

INTENSITY EXCHANGE OF CARBOHYDRATES IN PIGLETS FOR DIFFERENT DOSES ZINC AND CHROMIUM IN THE DIET

V.V. Danchuk, O.V. Danchuk, N.L. Tsepko

Zn +2 and Cr +3 introduced to the diet of piglets regulates the content of insulin and carbohydrate exchange increasing intensity aerobic processes, the

concentration of pyruvic acid in plasma and activity of lactatedehydrogenase and glucose-6-fosfatdehilrohenazy in erythrocytes. The application of additives to the diet Zn^{+2} – to 100 mg/kg, Cr^{+3} – to 1,5 mg/kg for normalization and intensifying the exchange of carbohydrates in the body lactation piglets.

Keywords: piglets, exchange of carbohydrates, Zn^{+2} , Cr^{+3} .